



## ROZWARSTWIANIE RZECZYWISTOŚCI. MALARSKIE MIMESIS DOMINIKI KĘDZERSKIEJ

O recepcji dzieła sztuki powstało wiele teorii, a jedna z nich mówi, że znaczenie rodzi się w oku odbiorcy. Wniosek jest prosty – ilu patrzących, tyle interpretacji. Sztuka Dominiki Kędzierskiej ze względu na swoją techniczną i tematyczną złożoność doskonale wpisuje się w paradygmat nadawania i szukaniu sensu w kolejnych warstwach skondensowanej w nieoczywisty sposób rzeczywistości.

**Tekst:** Antonina Rostowska

Z jednej strony kolejne warstwy farby, z drugiej – nowe znaczenia, które zaczynają się piętrzyć. Dzieło obrasta w interpretacje, oddziela się od autora, zyskuje autonomię, a w oczach krytyków i odbiorców sztuki nabiera głębi i kształtu. Jak patrzeć na obraz? Jak interpretować treść, by nie przeoczyć niuansów?

### Warstwa pierwsza: kobieta

Na pierwszy rzut oka widzimy kobietę. Atrakcyjna pod kątem wizualnym sztuka figuralna wypełniona łagodnymi barwami działa kojąco na zmysły. Swoje bohaterki Kędzierska portretuje ze smakiem i odrobiną niedopowiedzenia. Często zamiast całej twarzy widzimy zaledwie jej fragment, czasem w centrum znajduje się szyja, czasem oczy, w innym przypadku usta. Z każdym kolejnym obrazem artystka szuka nowych rozwiązań kompozycyjnych. Dla nurtu malarstwa fotorealistycznego zaskoczenie odbiorcy jest największym wyzwaniem. Łatwo zaimponować doskonałym warsztatem, niemal chirurgiczną precyzją w przenoszeniu na płótno faktury ludzkiego ciała ze wszystkimi jego mankamentami, trudniej jednak utrzymać uwagę i skłonić do refleksji. Czy sztuka Kędzierskiej mówi tylko o kobiecym pięknie? Odpowiedź twierdząca z pewnością okazałaby się niewystarczająca, niepełna i w pewnym stopniu również krzywdząca dla samej artystki, gdyż jej prace mają do zaoferowania znacznie więcej treści. Przed nami jeszcze kolejne warstwy, które pozwolą zrozumieć prawdziwą naturę piękna jej prac.

### Warstwa druga: natura

Gdy dostrzeżemy leśne krajobrazy, roślinne ornamenty, splecione gałęzie drzew i lśniącą taflę wody, pierwsze skojarzenie nasuwa się samo: natura jest kobietą. I jest to myśl niejako...

#### LITERATURA

Styl i wola myślenia  
Susan Sontag na  
przecięciu czasów

#### PODRÓŻ

Żydowski splendor  
Wenecji

#### PODRÓŻ

Dzisiaj w Betlejem

#### PODRÓŻ

naturalna, ukształtowana przez kulturę, tradycję i historię (również sztuki). Już w starożytności kobiecie przypisywano rolę bogini płodności i witalności, a przykładu na tę formę reprezentacji nie trzeba długo szukać, wystarczy przywołać jedno z najbardziej ikonicznych przedstawień – figurę Wenus z Willendorfu, która powstała w paleolicie. Ludzie za pomocą mitów tłumaczyli sobie niezrozumiałe wówczas dla nich prawa przyrody zachodzące w świecie jak choćby zmiana pór roku (opowieść o Korze i Demeter).

Azerska sztuka nici

PODRÓŻ

W królestwie Islandii

PODRÓŻ

Z wiszącym ogrodem

PODRÓŻ

I tak w mitologii greckiej powstała Gaja – Matka Ziemia, Matka Natura, potężna, piękna i niepokonana.

W jednym z wywiadów artystka powiedziała: Malując cykl Reflection celowo połączyłam wizerunek kobiety z wodą. To właśnie w wodzie możemy zobaczyć nas samych – jest jak lustro, ukazuje nam nasze odbicia. [...] Woda jest dla mnie symbolem życiodajnej siły, potęgi i bezmiar, elementem otaczającej nas natury, a więc pierwiastkiem, z którym współistniejemy na co dzień. Zapewnia nam życie – bez niej nie możemy istnieć. I faktycznie w Reflection najpełniej wybrzmiewa jej artystyczny manifest, ale pozostałym pracom nie brakuje refleksji nad relacją człowieka i natury. Wcześniejsze obrazy Kędzierskiej noszą nazwy konkretnych miesięcy, a ich warstwa wizualna nawiązuje do pór roku. January, May czy October razem tworzą spójną historię o przemijaniu.

#### Warstwa trzecia: synergia

Kędzierska osiąga wizualną i tematyczną harmonię. Wizja pierwotnej synergii kobiecości i naturalności jawi się jako wynik refleksji nad kondycją współczesnego świata, kultury i cywilizacji. Hasło powrotu do natury odbija się coraz szerszym echem, nie tylko jest fragmentem medialnego dyskursu, ale i integralną częścią ekologicznego stylu życia. Refleksje antropocenu – epoki człowieka – widoczne są w sztuce, a kryzys klimatyczny mniej lub bardziej determinuje problematykę i trendy w branży artystycznej. Patrząc na prace Kędzierskiej trudno powstrzymać skojarzenia z ekokrytyką (w dodatku w bardzo sensualnym i kobiecym wydaniu). Twórczość malarki jest przede wszystkim o współistnieniu w świecie, o byciu obok, o dzieleniu przestrzeni i przeznaczenia – przemijania.

Technika Kędzierskiej jest detaliczna, szczegółowa, perfekcyjna, a jej oko wprawione i uważne. Cytując Tomasza z Akwinu: Piękno polega na właściwej proporcji i blasku. Biorąc pod uwagę znakomity warsztat malarski, to bez wątplenia prawda. Jednak w przypadku Kędzierskiej piękno można, a nawet trzeba, postrzegać dwojako – zarówno pod względem estetyki, jak i sposobu ekspozycji relacji człowiek – natura. W tym drugim przypadku ujawnia się również kompensacyjna moc dzieła sztuki. Obraz może przynosić ukojenie, prowadzić do katharsis, emocjonalnego oczyszczenia. Kędzierska ukazuje łagodną stronę ludzkiej natury i nieskalaną ręką człowieka przyrodę, odcina się od brutalności, symbolicznej przemocy i degradacji. Twórczość artystki niesie nadzieję na pojednanie dwóch światów.

Prace artystki można będzie oglądać na wystawie indywidualnej w Kielcach w Galerii Wieża Sztuki od 10 marca 2023 roku.

Do 28 stycznia trwa wystawa zbiorowa Salon zimowy w Galerii Stalowa w Warszawie. |



Poprzedni artykuł

**MUSIC.DESIGN.FORM FESTIVAL 2022**

WYBRANE DLA CIEBIE

Swan Lake (West  
Australian Ballet)  
★★★★★

Jezioro łabędzie (West  
Australian Ballet)  
★★★★★

W krainie czarnego  
łabędzia

Synkretyzm

Alternatywne piękno

Szydełkowa robota



Podziel się opinią

[Zaloguj się, aby dodać komentarz](#)

**LAVIE**  
ONLINE

ul. Żeromskiego 77/36  
01-882 Warszawa

+48 22 713 87 97  
redakcja@laviemag.pl  
reklama@laviemag.pl  
prenumerata@laviemag.pl

**Rozwarstwianie  
rzeczywistości.  
Malarskie mimesis  
Dominiki Kędzierskiej**

O recepcji dzieła sztuki  
powstało wiele teorii, a jedna z  
nich mówi, że znaczenie  
rodzi...

**MUSIC.DESIGN.FORM  
Festival 2022**

Pod koniec września w  
Filharmonii im. Mieczysława  
Karłowicza w Szczecinie  
odbyła się piąta, jubileuszowa,  
edycja...

**Bernardo Bellotto  
warszawiak z Wenecji**

Obrazy tego cudzoziemca  
ukszałtowały nasz obraz  
XVIII-wiecznej Warszawy i w  
wyjątkowy sposób określiły jej  
współczesny...

